

Aan de gemeenteraad van Tubbergen

Zaaknummer
452178

Bijlagen:
4

Onderwerp
Datum vergadering: 29 augustus 2022, Raadsbrief 2022

Verzenddatum
29 augustus 2022

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?

De minister gaat een omgevingsvergunning (voor het afwijken van het bestemmingsplan) verlenen om de opvang van statushouders en asielzoekers mogelijk te maken in hotel 't Elshuys in Albergen. De staatssecretaris heeft dat aangekondigd in de brief van 15 augustus jl. gericht aan de gemeenteraad (bijlage 1 brief gemeenteraad Tubbergen). De staatssecretaris heeft o.a. in de raadsvergadering van 23 augustus jl. laten weten dat het COA daarvoor op korte termijn bij de minister een vergunningaanvraag zal indienen. De staatssecretaris heeft verder laten weten dat het de bedoeling is om op de bij het hotel behorende gronden units te plaatsen voor de opvang van asielzoekers. Daarvoor zal een rijksinpassingsplan voorbereid worden.

In deze raadsbrief informeren wij u over de lijn die we voornemens zijn te volgen, de stand van zaken en over de vervolgstappen naar aanloop van het gesprek met de staatssecretaris.

Ons besluit

Conform de motie van de raad heeft het college een lijn gekozen met daarbij behorende processtappen in voorbereiding op een constructief overleg met de staatssecretaris over de wensen en eisen en om deze vast te leggen in een bestuursovereenkomst. Het college heeft ook besloten om de wettelijke (rechtsbeschermings)mogelijkheden tegen de (aanvraag) omgevingsvergunning en het rijksinpassingsplan te benutten.

Toelichting

Zoals hiervoor is aangegeven wordt hierna eerst ingegaan op de huidige stand van zaken. Vervolgens geven wij aan hoe we de situatie hebben beoordeeld aan de hand van vier invalshoeken die leiden tot de gekozen lijn. Tot slot geven wij informatie over de vervolgstappen in aanloop naar het gesprek met de staatssecretaris.

Situatie

De situatie is beoordeeld aan de hand van vier invalshoeken:

- Juridisch;
- Participatie inwoners;
- Één overheid, kwaliteit openbaar bestuur;
- Lange termijn

I. Invalshoek juridisch

Vanuit juridisch oogpunt zijn de mogelijkheden verkend tegen de nog te nemen besluiten die de staatssecretaris heeft aangekondigd, namelijk de omgevingsvergunning voor de opvang van statushouders en asielzoekers in de bestaande bebouwing en het rijksinpassingsplan. Voor de aankomende tijd is van belang dat het college de aanvraag omgevingsvergunning zo snel mogelijk ontvangt en zich voorbereidt op het te geven advies. In dat advies van het college kunnen naast ruimtelijke argumenten ook andere argumenten worden ingediend. Vervolgens kan bezwaar, beroep en hoger beroep tegen de omgevingsvergunning worden ingediend. Voor het volledige overzicht verwijzen wij u naar alle mogelijkheden die zijn weergegeven in bijlage 2 (procedureoverzicht omgevingsvergunning en rijksinpassingsplan).

Verder is van belang dat ook is beoordeeld of het nemen van een voorbereidingsbesluit een effectief middel is. De conclusie is dat het voorbereidingsbesluit op papier mogelijkheden biedt om de besluitvorming door de minister te frustreren en/of te vertragen. Dit is alleen op papier, omdat de toepassing van het voorbereidingsbesluit vanwege het nationaal belang misbruik van bevoegdheid oplevert. De minister kan ondanks het voorbereidingsbesluit toch de omgevingsvergunning verlenen. Uit het juridisch advies volgt de verwachting dat dat besluit stand houdt, omdat de rechter het voorbereidingsbesluit vanwege de doorkruising van de doorzettingsmacht van het Rijk onverbindend zal verklaren of buiten toepassing zal laten. Bovendien wordt het voorbereidingsbesluit door het aangekondigde rijksinpassingsplan opzij gezet. Het voorbereidingsbesluit zou de plannen van het COA dus hooguit vertragen en niet voorkomen. Conclusie is dan ook om dit instrument niet toe te passen. Zie voor de volledige overwegingen bijlage 3 (memo voorbereidingsbesluit en handhaving). In bijlage 3 wordt verwezen naar een voorbereidingsbesluit dat het bewonersoverleg heeft opgesteld. Dit voorbereidingsbesluit is opgenomen als bijlage 4 (voorbereidingsbesluit omwonenden).

II. Invalshoek participatie inwoners

Speciale aandacht moet hier besteed worden aan het coalitieakkoord. In “En noe, met mekaar, vedan!” geeft het college aan de inwoners centraal te stellen. Citaat: “Bij iedere vraag of nieuwe uitdaging denken we na hoe we onze bewoners betrekken. (...). En we zijn realistisch en duidelijk. Daar waar het kan, werken we samen en daar waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft, nemen we deze. We hanteren hierbij het motto: ‘Ja mits...’. Het college geeft aan vanuit maatwerk de juiste balans te zoeken. Dat is hier het geval. Juist die balans vraagt om realistisch en duidelijk te zijn. De inwoners hebben belang bij duidelijkheid. Als de inzet van juridische instrumenten uiteindelijk niet zal leiden tot wijziging van standpunten van het Rijk, dan moeten we daar richting de inwoners een realistisch beeld van geven.

III. Invalshoek één overheid, kwaliteit van openbaar bestuur

De vraag die centraal staat is of we de strijd aan gaan met de Rijksoverheid.

Het volgende argument pleit vóór:

1. We laten zien dat we niet met ons laten sollen als gemeente en pakken elk juridisch instrument aan om de strijd aan te gaan, ook wetende dat niet elk instrument daarvoor is bedoeld en misbruik van bevoegdheid oplevert.

De volgende argumenten pleiten tegen:

2. De minister maakt gebruik van de bevoegdheden die in de wet zijn vastgelegd ten behoeve van het verwezenlijken van nationale belangen. De staatssecretaris heeft meermalen uitgesproken dat de gemeente gebruik kan maken van al haar rechtsmiddelen tegen de omgevingsvergunning en het rijksinpassingsplan en de gemeente benut deze middelen.
3. De overheid (alle lagen) dienen zo veel mogelijk gezamenlijk op te trekken. De staatssecretaris heeft uitgelegd waarom hij deze route moet nemen (nationaal belang). Het gemeentelijk belang wordt overruled door het nationaal belang. Verzet is niet effectief en efficiënt. Inwoners mogen er van uitgaan dat de overheid doelmatig met haar middelen omgaat. De gemeente behoort het nationaal belang te erkennen.
4. De raad heeft per motie (unaniem) opdracht aan het college gegeven om op een zorgvuldige manier gesprekken te voeren met de staatssecretaris. Deze spreekt de wens uit om constructief en gezamenlijk het proces te doorlopen.

5. Een gevolg kan zijn dat de relatie tussen het Rijk en de gemeente wordt verstoord. Voor het vervolg van de gesprekken en het inwilligen van wensen en eisen van de gemeente is het van belang de relatie niet te schaden, maar gezamenlijk constructief te werken aan de locatie. Kort gezegd: in gesprek blijven is belangrijk.

De argumenten 1, 4 en 5 zijn belangen en wegen ongeveer gelijk. Argument 2 bevat feiten. Het 'tegen' argument 3 weegt zwaarder. Inwoners moeten kunnen rekenen op één overheid die zo effectief en efficiënt mogelijk met haar middelen omgaat.

IV. Invalshoek lange termijn

De staatssecretaris heeft duidelijk aangegeven dat hij, gezien het nationaal belang (we kennen allemaal de beelden uit Ter Apel), deze beslissing moest nemen. De staatssecretaris heeft ook in de raadsvergadering van 23 augustus jl. gezegd dat hij zijn plannen doorzet. Dat maakt dat de gemeente nu in de positie zit waarin acceptatie onvermijdelijk is. Tegelijkertijd wenst de gemeente constructief te onderhandelen over de invulling en uitvoering over de opvang van statushouders en asielzoekers. Deze opdracht is verwoord in de motie van de raad.

Vanuit het belang voor de lange termijn is het meer effectief om constructief aan tafel te gaan zitten en eisen en wensen te formuleren op het gebied van beveiliging, aantallen, duur van AZC, voorzieningen, personeel, politie, sociale veiligheid, openbaar vervoer, etc.. Als deze in de vorm van een bestuursovereenkomst (de staatssecretaris sprak in zijn slotbetoog over een "deal") wordt gesloten kunnen voorwaarden over invulling en uitvoering over de opvang worden bedongen. De staatssecretaris heeft voorgesteld om een begeleidingscommissie in te stellen die de lokale voorkeuren over invulling en uitvoering over opvang op tafel kan leggen (waarbij hij heeft aangegeven dat er middelen voor zijn). Dit doen wij in goede samenhang met de omgeving.

Conclusie

Het college zet in op een constructief overleg over de wensen en eisen en om deze afspraken vast te leggen in een bestuursovereenkomst. Het overleg biedt de meeste kans om onze (bestuur en inwoners van de gemeente) wensen te realiseren. Gelet op voorgaande argumenten en afwegingen besluit het college om de mogelijkheden te benutten om advies te geven op de aanvraag omgevingsvergunning. Nadat het besluit is genomen door de minister, zal het college de rechtsmiddelen benutten. Ook tegen het rijksinpassingsplan worden rechtsmiddelen benut. Er wordt de raad niet voorgesteld om een voorbereidingsbesluit te nemen, omdat het college geen gebruik wil maken van instrumenten die daar niet voor zijn bedoeld. Een voorbereidingsbesluit is niet geschreven om de doorzettingsmacht van het Rijk te doorkruisen. Het voorbereidingsbesluit gaat de plannen van het COA hooguit vertragen, maar niet voorkomen.

Vervolg

Het ambtelijk vooroverleg met de staf van de staatssecretaris loopt. Vervolgens vindt een bestuurlijk overleg met de staatssecretaris zelf plaats.

Stand van zaken en vervolg

Op dinsdag 16 augustus jl. heeft een telefonisch contact plaatsgevonden tussen staatssecretaris Van der Burg van Justitie en Veiligheid en burgemeester W. Haverkamp-Wenker. De staatssecretaris heeft medegedeeld dat hij het COA opdracht heeft gegeven om 't Elshuys te kopen voor de opvang van statushouders en asielzoekers.

Op dinsdag 23 augustus jl. heeft een openbare raadsvergadering plaatsgevonden in aanwezigheid van staatssecretaris Van der Burg. In deze vergadering is de volgende motie aangenomen:

- Treed in contact met de staatssecretaris zodat er op een zorgvuldige manier gesprekken gaan plaatsvinden met inwoners en andere betrokkenen, opdat de raad haar taken goed kan uitvoeren.
- Nodig de staatssecretaris uit om met inachtneming van de gebruikelijke procedure en zorgvuldigheid dit proces samen te doorlopen.

Op maandag 29 augustus a.s. vindt er een ambtelijk voorbereidingsoverleg plaats met de ambtelijk staf van de staatssecretaris en de gemeente Tubbergen. Op woensdag 31 augustus a.s. vindt het

overleg plaats tussen staatssecretaris en de burgemeester.

Maandagavond 29 augustus a.s. vindt een themabijeenkomst met de raad plaats om de raad te informeren over de stand van zaken, de juridische processtappen en de vervolgstappen. Inwoners worden eveneens geïnformeerd op verschillende momenten.

Waarom deze raadsbrief?

In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u van ons besluit op de hoogte te stellen. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?

Neem dan contact op met de plaatsvervangend raadsgriffier, de heer J.B. Zijlstra. Hij zal uw vragen aan ons college kenbaar maken. Het telefoonnummer van de griffier is (0546) 62 81 46 en zijn e-mailadres is j.zijlstra@tubbergen.nl

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,
de burgemeester

de secretaris

Drs. Ing. W.A.M. Haverkamp – Wenker

Ing. J.L.M. Scholten